

Bilaga 5:3 till kommunstyrelsens protokoll den 5 mars 2003, § 5

PM 2003 RVII (Dnr 327-1809/2002)

Beslut om att inte genomföra kompletterande upphandling hemtjänst, ledsagning och avlösning

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Kompletterande upphandling för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen för hemtjänst, ledsagning och avlösning, avseende perioden 2003-07-01 – 2003-12-31, skall inte genomföras.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2001 (utl 2001:72) att från och med den 1 januari 2002 införa en kundvalsmodell för hemtjänst, ledsagning och avlösning inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade. Kommunstyrelsen gavs i uppdrag att genomföra upphandlingar för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen.

Kommunstyrelsen beslutade den 19 juni 2002 (dnr 1809/2002) att ge stadsdirektören i uppdrag att genomföra en upphandling för perioden 2003-01-01 – 2003-12-31 samt en kompletterande upphandling för perioden 2003-07-01 – 2003-12-31.

Remisser

SLK:s tjänsteutlåtande har remitterats till äldreomsorgsberedningen och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Äldreomsorgsberedningen och kommunstyrelsens pensionärsråd tillstyrker stadsledningskontorets förslag till beslut.

Mina synpunkter

Jag delar stadsledningskontorets synpunkter att det inte fyller någon funktion att gå ut i en förnyad kompletterande upphandling för perioden 2003-07-01 - 2003-12-31. Vi har redan idag 37 utförare utöver stadens egen verksamhet inom hemtjänst, ledsagning och avlösarservice.

Kommunfullmäktige beslutade den 6 december 2002, i samband med behandlingen av budgeten för år 2003, att de gångna fyra årens konkurrensutsättningar, avknoppningar och upphandlingar ska utvärderas av två oberoende institut. Därefter ska en ny policy för upphandling, kvalitet, utveckling och medborgarinflytande tas fram, som bör vara klar inför 2004. Jag anser att det är lämpligt att stadens nya policy är klar innan beslut tas om eventuell förnyad upphandling av hemtjänst inför 2004.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

Kompletterande upphandling för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen för hemtjänst, ledsagning och avlösning, avseende perioden 2003-07-01 – 2003-12-31, skall inte genomföras.

Stockholm den 12 februari 2003

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta följande

1. En ny ordinarie upphandling sker hösten 2003.
2. Kompletterande upphandling för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen för hemtjänst, ledsagning och avlösning, avseende perioden 2003-07-01 – 2003-12-31 skall genomföras.
3. Därutöver anføres.

Kommunstyrelsen beslutade den 19 juni 2002 att ge stadsdelsdirektören i uppdrag att genomföra en upphandling för perioden 2003-01-01 – 2003-12-31 samt en kompletterande upphandling för perioden 2003-07-01 – 2003-12-31.

Avsikten med kompletterande upphandlingar är att ge fler utförare som av olika anledningar inte tidigare lämnat anbud att vid senare skeden bli godkända i kundvalsmodellen.

I dag råder en stor osäkerhet om valfriheten inom den framtida hemtjänsten, ledsagningen och avlösningen, vilket har konsekvenser för alla inblandade parter. Vilka spelregler som ska gälla i verksamheterna åligger majoriteten att snarast ge besked om, eller ligger det i majoritetens strategi att strypa den privata företagsamheten, vilket i och för sig inte skulle vara förvånande.

Valfrihet i hemtjänsten infördes genom äldrepenge den 1 januari 2002. Idag finns det utöver kommunens egna verksamheter närmare 40 privata utförare inom hemtjänsten. De är en blandning av små företag med en liten grupp hemtjänstbrukare och stora företag som tar hand om en betydande del av omsorgen. Bland utförarna finns företag, stiftelser och föreningar med olika inriktningar som språkprofil eller olika religionsinriktningar.

Denna mångfald av utförare gör att valmöjligheten för medborgarna blir stor och strävan bör vara att det ska vara lätt för utförare som uppfyller kriterierna att komma in i systemet. För att så ska vara fallet måste det finnas flera tillfällen under året då denna möjlighet finns.

Intresset för att välja hemtjänst är stort, ca 8% av alla med hemtjänst har aktivt valt en annan utförare än kommunens. Många har också valt att behålla sin tidigare privata omsorgsgivare. Totalt har nu 20% hemtjänst utförd i annan regi än kommunens därför att de själva vill ha det så

Den nya majoriteten använder alla tillgängliga medel för att stoppa valfriheten och göra det svårt för privata utförare. Att stoppa denna upphandling är ett sätt, att frysa äldrepenge ett annat.

De stora förlorarna är de stockholmare som idag är beroende av hemtjänst, ledsagning och avlösning.

ÄRENDET

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande är i huvudsak av följande lydelse.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2001 (utl 2001:72) att från och med den 1 januari 2002 införa en kundvalsmodell för hemtjänst, ledsagning och avlösning inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade. Kommunstyrelsen gavs i uppdrag att genomföra upphandlingar för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen.

Kommunstyrelsen beslutade den 19 juni 2002 (dnr 1809/2002) att ge stadsdirektören i uppdrag att genomföra en upphandling för perioden 2003-01-01 – 2003-12-31 samt en kompletterande upphandling för perioden 2003-07-01 – 2003-12-31.

Information om genomförda upphandling i kundvalsmodellen

Tre upphandlingar har hitintills genomförts i kundvalsmodellen för äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade. Vid den första ordinarie upphandlingen, som genomfördes hösten 2001 och gällde hela år 2002, godkändes sammanlagt 34 utförare. Under våren 2002 genomfördes en kompletterande upphandling som avsåg andra halvåret 2002. I denna upphandling godkändes fem utförare. I den andra ordinarie upphandlingen som nyligen avslutades och som avser hela år 2003 godkändes 37 utförare.

Huvuddelen av de utförare som godkändes vid den ordinarie och den kompletterande upphandlingen för år 2002 har också blivit godkända vid upphandlingen för år 2003. Några mindre utförare med litet antal ärenden har fallit bort och ett par nya har tillkommit.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag till beslut

Avsikten med att göra kompletterande upphandlingar är att under året möjliggöra för nya utförare att bli godkända i kundvalsmodellen. Stadsledningskontorets bedömning är att den kompletterande upphandlingen var värdefull att genomföra under 2002, eftersom den möjliggjorde för flera företag, som av olika skäl inte lämnat anbud i den ordinarie upphandlingen, att i ett senare skede bli godkända i kundvalsmodellen.

Stadsledningskontorets bedömning är dock att en kompletterande upphandling 2003 inte skulle ge samma resultat. Ett skäl till detta är att det verkar som om gruppen av utförare har stabiliserats. Det finns sannolikt ingen stor grupp av utförare som väntar på en möjlighet att snabbt kunna bli godkända i stadens kundvalsmodell. Kommunala enheter som avknoppat sin verksamhet har stått för en relativt stor del av nytillskottet av privata utförare efter den första ordinarie upphandlingen, men några fler avknoppningar är inte att vänta.

Ytterligare en aspekt att väga in i sammanhanget är att kommunfullmäktige den 6 december 2002, i samband med behandlingen av budgeten för år 2003, beslutade att de gångna fyra årens konkurrensutsättningar, avknoppningar och upphandlingar skall utvärderas. Kommunfullmäktige skall därefter anta en ny policy i dessa frågor. Det faktum att kommunfullmäktiges långsiktiga policy inte är klarlagd inverkar sannolikt negativt på nya aktörers intresse av att gå in i kundvalssystemet.

Det innebär ett betydande arbete att genomföra en kompletterande upphandling. Eftersom resultatet av upphandlingen kan förväntas bli magert anser stadsledningskontoret att kommunstyrelsen bör besluta att inte genomföra kompletterande upphandling för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen för hemtjänst, ledsagning och avlösning.

En effekt av en utebliven upphandling blir att de utförare som eventuellt skulle ha lagt anbud får avvakta till nästa ordinarie upphandling, det vill säga förmodligen sex månader.

REMISSER

SLK:s tjänsteutlåtande har remitterats till äldreomsorgsberedningen och kommunstyrelsens pensionärsråd.

Äldreomsorgsberedningen beslutade den 31 januari 2003 att tillstyrka stadsledningskontorets förslag till beslut.

Reservation anfördes av *Margareta Björk* (m), *Heléne Jäderlund Eckardt* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp), *bilaga*.

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslutade den 23 januari 2003 att tillstyrka stadsledningskontorets förslag till beslut i tjänsteutlåtandet.

RESERVATIONER M M

Äldreomsorgsberedningen

Reservation anfördes av Margareta Björk (m), Heléne Jäderlund Eckardt och Ann-Katrin Åslund (båda fp) enligt följande.

Äldreomsorgsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. En ny ordinarie upphandling sker hösten 2003.
2. Kompletterande upphandling för godkännande av privata utförare i kundvalsmodellen för hemtjänst, ledsagning och avlösning, avseende perioden 2003-07-01 –2003-12-31 skall genomföras.
3. Därutöver anföras.

Kommunstyrelsen beslutade den 19 juni 2002 att ge stadsdelsdirektören i uppdrag att genomföra en upphandling för perioden 2003-01-01 – 2003-12-31 samt en kompletterande upphandling för perioden 2003-07-01 – 2003-12-31.

Avsikten med kompletterande upphandlingar är att ge fler utförare som av olika anledningar inte tidigare lämnat anbud att vid senare skeden bli godkända i kundvalsmodellen.

I dag råder en stor osäkerhet om valfriheten inom den framtida hemtjänsten, ledsagningen och avlösningen, vilket har konsekvenser för alla inblandade parter. Vilka spelregler som ska gälla i verksamheterna åligger majoriteten att snarast ge besked om, eller ligger det i majoritetens strategi att strypa den privata företagsamheten, vilket i och för sig inte skulle vara förvånande.

Valfrihet i hemtjänsten infördes genom äldrepenge den 1 januari 2002. Idag finns det utöver kommunens egna verksamheter närmare 40 privata utförare inom hemtjänsten. De är en blandning av små företag med en liten grupp hemtjänstbrukare och stora företag som tar hand om en betydande del av omsorgen. Bland utförarna finns företag, stiftelser och föreningar med olika inriktningar som språkprofil eller olika religionsinriktningar. Denna mångfald av utförare gör att valmöjligheten för medborgarna blir stor och strävan bör vara att det ska vara lätt för utförare som uppfyller kriterierna att komma in i systemet. För att så ska vara fallet måste det finnas flera tillfällen under året då denna möjlighet finns.

Intresset för att välja hemtjänst är stort, ca 8% av alla med hemtjänst har aktivt valt en annan utförare än kommunens. Många har också valt att behålla sin tidigare privata omsorgsgivare. Totalt har nu 20% hemtjänst utförd i annan regi än kommunens därför att de själva vill ha det så

Den nya majoriteten använder alla tillgängliga medel för att stoppa valfriheten och göra det svårt för privata utförare. Att stoppa denna upphandling är ett sätt, att frysa äldrepenge ett annat.

De stora förlorarna är de stockholmare som idag är beroende av hemtjänst, ledsagning och avlösning.